

8.SÖZ

SOL YOL

⇒ Sol yolda ise serbestiyet ve hürriyet vardır.

Fakat o serbestiyet içinde → bir tehlike ve
→ şakavet vardır.

Ahlâksız ve serseri olan diğer kardeş,
sırf serbestlik için sol yolu tercih etti.

İşte bu adam, dereden tepeden aşip gitgide tâ hâlî bir sahraya girdi.

Birden müthiş bir sadâ işitti

Tâ altmış arşın derinliğinde susuz bir kuyuya rast geldi. Korkusundan kendini içine attı.

Yarisına kadar düşüp elleri bir ağaca rast geldi, yapıştı.

→ Kuyunun duvarında göğermiş olan o ağacın iki kökü var.

İki fare, biri beyaz biri siyah, o iki köke musallat olup kesiyorlar.

→ Yukarıya baktı, gördü ki arşın, nöbetçi gibi kuyunun başında bekliyor.

→ Aşağıya baktı, gördü ki dehşetli bir ejderha, içindedir. Başını kaldırmış, otuz arşın yukarıdaki ayağına takarrub etmiş. Ağzı kuyu ağzı gibi genistir.

→ Kuyunun duvarına baktı, gördü ki ısırcı muzır haşerat, etrafını sarmışlar.

SAĞ YOL

⇒ “Sağ yolda kanun ve nizamı tebaiyet mecburiyeti vardır.

Fakat o külfet içinde → bir emniyet ve
→ saadet vardır.

Bunu dinledikten sonra güzel huylu kardeş sağ yola تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ deyip gitti ve nizam ve intizama tebaiyeti kabul etti

Sonra gitgide bu dahi evvelki biraderi gibi bir sahra-i azîmeye girdi.

Birden hücum eden bir arslanın sesini işitti.

Korktu fakat biraderi kadar korkmadı.

Çünkü hüs-n-ü zannıyla ve güzel fikriyle

“Şu sahranın bir hâkimi var. Ve bu arslan, o hâkimin taht-ı emrinde bir hizmetkâr olması ihtimali var.” diye düşünüp teselli buldu. Fakat yine kaçtı.

Tâ altmış arşın derinliğinde bir susuz kuyuya rast geldi, kendini içine attı.

Biraderi gibi ortasında bir ağaca eli yapıştı, havada muallak kaldı.

Baktı iki hayvan, o ağacın iki kökünü kesiyorlar.

Yukarıya baktı arslan, aşağıya baktı, bir ejderha gördü. Aynı kardeşi gibi bir acib vaziyet gördü.

Bu dahi tedehhüş etti. Fakat kardeşinin dehşetinden bin derece hafif.

Çünkü güzel ahlâkı, → ona güzel fikir vermiş ve güzel fikir ise → ona her şeyin güzel cihetini gösteriyor.

Şu tatlı korku ve güzel fikirden bir merak neş’et eder ki: Acaba beni tecrübe edip kendini bana tanıttırmak isteyen ve bu acib yol ile bir maksada sevk eden KİMDİR?

Sonra, tanımak merakından → tılsım sahibinin muhabbeti neş’et etti ve → şu muhabbetten,
→ tılsımı açmak arzusu neş’et etti ve → o arzudan,
→ tılsım sahibini razı edecek ve hoşuna gidecek bir güzel vaziyet almak iradesi neş’et etti.

→ Ağacın başına baktı, gördü ki bir incir ağacıdır.

Fakat hârika olarak muhtelif çok ağaçların

meyveleri, cevizden nara kadar başında yemişleri
var.

Sonra ağacın başına baktı, gördü ki incir ağacıdır.
Fakat başında, binlerle ağacın meyveleri vardır. O
vakit bütün bütün korkusu gitti.

Çünkü kat'î anladı ki

bu incir ağacı, } bir listedir,
} bir fihristedir,
} bir sergidir.

O mahfi hâkim,

bağ ve bostanındaki meyvelerin numunelerini,

✓ bir tılsım ve }
✓ bir mu'cize ile } o ağaca takmış ve kendi
misafirlerine ihzar ettiği et'imeye birer işaret
suretinde o ağacı tezyin etmiş olmalı.

Yoksa bir tek ağaç, binler ağaçların meyvelerini
vermez.

- Sonra niyaza başladı.
- Tâ tılsımın anahtarı ona ilham oldu.
- Bağırıldı ki:

“Ey bu yerlerin hâkimi! Senin bahtına düştüm. Sana dehalet ediyorum ve sana hizmetkârım ve
senin rızanı istiyorum ve seni arıyorum.” Ve bu niyazdan sonra

- şahane,
- nezih ve bir bahçeye bir kapı açıldı,
- güzel

Belki ejderha ağzı,
arслан ve ejderha,

Hattâ o arслан,

o kapıya inkılab etti

hizmetkâr suretini giydiler ve onu içeriye davet
ediyorlar.

kendisine musahhar bir at şekline girdi.

sol yolun bedbaht yolcusu, her vakit ejderhanın
ağızına girmeye muntazırdır, titriyor.

Ve şu bahtiyar ise meyvedar ve revnaktar bir
bahçeye davet edilir.

Hem o bedbaht, elîm bir dehşette ve azîm bir korku
içinde kalbi parçalıyor.

Ve şu bahtiyar ise ✨ leziz bir ibret, ✨ tatlı bir havf,
✨ mahub bir marifet içinde garib şeyleri seyir ve
temaşa ediyor.

- ✨ Hem o bedbaht,
vahşet ve
- ✨ meyusiyet ve
- ✨ kimsesizlik içinde
azap çekiyor.

Ve şu bahtiyar ise

- ✨ ünsiyet ve
- ✨ ümit ve
- ✨ iştiyak içinde

telezzüz ediyor.

Hem o bedbaht, kendini vahşi canavarların hücumuna maruz bir mahpus hükmünde görüyor.

Ve **şu bahtiyar** ise bir aziz misafirdir ki misafiri olduğu Mihmandar-ı Kerîm'in acib hizmetkârları ile ünsiyet edip eğleniyor.

Hem o bedbaht → zahiren leziz, }
→ manen zehirli } yemişleri
yemekle azabını tacil ediyor.

Zira o meyveler, numunelerdir, tatmaya izin var, tâ asıllarına talip olup müşteri olsun.

Yoksa hayvan gibi yutmaya izin yoktur.

Ve **şu bahtiyar** ise tadar, işi anlar, yemesini tehir eder ve intizar ile telezzüz eder.

Hem o bedbaht, kendi kendine zulmetmiş. Gündüz gibi güzel bir hakikati ve parlak bir vaziyeti, basîretsizliği ile kendisine muzlim ve zulümatlı bir evham, bir cehennem şekline getirmiş. Ne şefkate müstahaktır ve ne de kimseden şekvaya hakkı vardır.

Ve **şu bahtiyar** ise hakikati görür. Hakikat ise güzeldir.

Hakikatin hüsnünü derk etmekle hakikat sahibinin kemaline hürmet eder, rahmetine müstahak olur. İşte "Fenalığı kendinden, iyiliği Allah'tan bil." olan hüküm-ü Kur'anînin sırrı zahir oluyor.

Daha bunlar gibi sair farkları muvazene etsen anlayacaksın ki

Evvelkisinin

nefs-i emmaresi, → ona bir **manevî cehennem ihzar** etmiş.

Ve ötekisinin

- **hüsn-ü niyeti** ve
 - **hüsn-ü zanmı** ve
 - **hüsn-ü hasleti** ve
 - **hüsn-ü fikri**
- onu büyük bir ihsan ve saadete ve parlak bir fazilete ve feyze mazhar etmiş.

Ey nefsim ve ey nefsimle beraber bu hikâyeyi dinleyen adam!

Eğer **bedbaht kardeş olmak istemezsen** ve **bahtiyar kardeş olmak istersen**,

- ☑ Kur'an'ı dinle ve
- ☑ hükmüne mufl ol ve
- ☑ ona yapış ve
- ☑ ahkâmıyla amel et.

Şu hikâyeye-i temsiliyede olan hakikatleri eğer fehmettin ise

- ✚ hakikat-i dini ve
- ✚ dünyayı ve
- ✚ insanı ve
- ✚ imanı **ona tatbik edebilirsin.**

Mühimlerini ben söyleyeceğim, incelerini sen kendin istihraç et.

O iki kardeş ise biri → ruh-u kâfir ve
→ kalb-i fâsıktır.

diğeri → ruh-u mü'min ve
→ kalb-i salihdir.

Ve o iki tarîkten sol ise tarîk-ı isyan ve küfrandır.

sağ ise tarîk-i Kur'an ve imandır,

Ve o yoldaki bahçe ise

cemiyet-i beşeriye ve medeniyet-i insaniye içinde
muvakkat hayat-ı içtimaiyedir ki
✚ hayır ve şer,
✚ iyi ve fena,
✚ temiz ve pis şeyler. } beraber bulunur
Âkıl odur ki: خُذْ مَا صَفَا دَعِ مَا كَدَرَ kaidesiyle amel eder,
selâmet-i kalp ile gider.

Ve o sahra ise

su arz ve dünyadır.

Ve o arслан ise

ölüm ve eceldir.

Ve o kuyu ise

beden-i insan ve zaman-ı hayattır.

Ve o altmış arşın derinlik ise

ömr-ü vasatî ve ömr-ü galibî olan altmış seneye
işarettir.

Ve o ağaç ise

müddet-i ömür ve madde-i hayattır.

Ve o siyah ve beyaz iki hayvan ise

gece ve gündüzdür.

Ve o ejderha ise

ağzı kabir olan tarîk-ı berzahîye ve revak-ı
uhrevîdir.

Fakat o ağız

mü'min için zindandan bir bahçeye açılan bir kapıdır.

Ve o haşerat-ı muzırır ise

musibat-ı dünyeviyedir.

Fakat mü'min için gaflet uykusuna dalmamak için

✓ tatlı ikazat-ı İlahîye ve

✓ iltifatat-ı Rahmaniye hükmündedir.

Ve o ağaçtaki yemişler ise

dünevî nimetlerdir ki

Cenab-ı Kerîm-i Mutlak, onları âhîret nimetlerine

✚ bir liste

✚ hem ihtar edici

✚ hem müşabihleri

✚ hem cennet meyvelerine müşterileri

} davet eden

} numuneler

} suretinde

} yapmış.

Ve o ağacın birliğiyle beraber muhtelif başka başka
meyveler vermesi ise

✓ kudret-i Samedaniyenin sikkesine ve

✓ rububiyet-i İlahîyenin hâtemine ve

✓ saltanat-ı uluhiyetin turrasına işarettir.

<p>Ve o <u>tılsım</u> ise</p>	<p><u>sırr-ı iman ile açılan sırr-ı hikmet-i hilkattir</u></p>
<p>o <u>miftah</u> ise</p>	<p><u>يَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ</u> dur.</p>
<p>Ve o <u>ejderha ağzı bahçe kapısına inkılab etmesi</u> ise <u>Kabir</u> → <u>ehl-i dalalet ve tuğyan için</u> vahşet ve nisyan içinde, zindan gibi sıkıntılı ve bir ejderha batını gibi dar,</p> <p>zindan-ı mezara idhal ve hapis olduğu halde</p> <p><u>bir mezara açılan bir kapı</u> <u>olduğu halde</u></p>	<p><u>ehl-i Kur'an ve iman için</u> zindan-ı dünyadan <u>bostan-ı bekaya</u> ve meydan-ı imtihandan <u>ravza-i cinana</u> ve zahmet-i hayattan <u>rahmet-i Rahman'a</u></p> <p><u>açılan bir kapıdır.</u></p>
<p>Ve o <u>vahşi arslanın dahi</u> <u>munis bir hizmetkâra dönmesi ve</u> <u>musahhar bir at olması</u> ise</p> <p><u>Mevt</u> , → <u>ehl-i dalalet için</u> <u>bütün mahubâtından elîm bir firak-ı ebedîdir.</u> <u>Hem kendi cennet-i kâzibe-i dünyeviyesinden</u> ihraç ve vahşet ve yalnızlık içinde</p> <p>zindan-ı mezara idhal ve hapis olduğu halde</p>	<p><u>ehl-i hidayet ve ehl-i Kur'an için</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ☑ öteki âleme gitmiş eski dost ve ahbablarına kavuşmaya <u>vesiledir.</u> ☑ Hem hakiki vatanlarına ve ebedî makam-ı saadetlerine girmeye <u>vasıttadır.</u> ☑ Hem zindan-ı dünyadan bostan-ı cinana bir <u>davettir.</u> ☑ Hem Rahman-ı Rahîm'in fazlından kendi hizmetine mukabil ahz-ı ücret etmeye bir <u>nöbettir.</u> ☑ Hem vazife-i hayat külfetinden bir <u>terhistir.</u> ☑ Hem ubudiyet ve imtihanın talim ve talimatından bir <u>paydostur.</u>
<p><i>Elhasıl:</i> <u>Her kim hayat-ı fâniyeyi esas maksat yapsa zahiren bir cennet içinde olsa da manen cehennemdedir</u> Ve <u>her kim hayat-ı bâkiyeye ciddi müteveccih ise saadet-i dâreyne mazhardır.</u> <u>Dünyası ne kadar fena ve sıkıntılı olsa da dünyasını, cennetin intizar salonu hükmünde gördüğü için</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ hoş görür, ➤ tahammül eder, ➤ sabır içinde şükreder. 	